

Вступ. Загальна характеристика розвитку культури та літератури XIX ст., розквіт соціально-психологічної прози

1. Поглиблене поняття про мистецтво та його види, художню літературу як словесний вид мистецтва.
2. Літературні **роди**, жанри.
3. Творчий **метод** і **стиль** письменника.
4. Основні етапи розвитку світового літературного процесу. Повторення понять **“сентименталізм”, “класицизм”, “романтизм”**.
5. Загальна характеристика розвитку культури та літератури XIX ст., стильове розмаїття літератури.
6. Формування реалізму в художній літературі. Його світоглядне й естетичне підґрунтя, художня система, критичний характер, взаємозв'язки з романтизмом (у першій) та з натуралізмом (у другій половині) XIX ст.
7. Розквіт соціально-психологічної прози XIX ст., зв'язок з розвитком природничих наук:
  - найвідоміші майстри європейської прози (Стендаль, О. де Бальзак, П. Меріме, Г. Флобер, Г. де Мопассан, Ч. Діккенс, В. Теккерей, Ш.Бронте, І. Тургенєв, Ф. Достоевський, Л. Толстой, А. Чехов, Б. Прус, Г. Сенкевич та ін.);
  - реалістичне змалювання тогочасного суспільства з усіма його суспільними конфліктами, політичними пристрастями і духовними пошуками;
  - суперечливість та складність характерів головних героїв;
  - гнівний осуд влади золота, кар'єризму, оміщання;
  - посилена увага до психологічного та соціального аналізу як характерна риса реалізму XIX століття;
  - провідні жанри і теми реалістичних творів. XIX ст. як “золота доба” класичного роману.

Студент(ка):

- **визначає** суспільно-політичні умови розвитку літератури означеної доби, основні риси літературного процесу ХІХ ст.;
- **називає** найвизначніших представників соціально-психологічної прози ХІХ ст. (як в зарубіжній, так і українській літературах) та їх твори;
- **наводить** приклади характерних ознак реалізму;
- **пояснює** особливості соціально-психологічної прози ХІХ ст., роль художньої літератури у культурному та суспільному житті ХІХ ст.;
- **обґрунтовує** твердження про те, що ХІХ ст. є “золотою добою” класичного роману, що у соціально-психологічній прозі наявні романтичні та реалістичні тенденції;
- **порівнює** художні особливості романтизму і реалізму;
- **дає визначення понять:** напрями та течії в літературі ХІХ ст, реалізм; соціально-психологічна проза, роман та його різновиди;
- **розвиває вміння** конспектувати, самостійно опрацьовувати літературно-критичну статтю, користуватися літературознавчим словником;
- **усвідомлює** суспільне призначення зарубіжної літератури означеного періоду.

Домашнє завдання

За статтею підручника “Світова література”, 10кл. скласти короткий конспект з теми лекції та підготувати усні відповіді за планом.

- 1. Суспільно-політичні умови розвитку літератури означеної доби.**
- 2. Основні риси літературного процесу XIX ст.**
- 3. Найвизначніші представники соціально-психологічної прози XIX ст. та їх твори.**
- 4. Характерні ознаки реалізму.**
- 5. Особливості соціально-психологічної прози XIX ст., роль художньої літератури у культурному та суспільному житті XIX ст. (усно).**
- 6. Обґрунтувати твердження про те, що XIX ст. є “золотою добою” класичного роману, що у соціально-психологічній прозі наявні романтичні та реалістичні тенденції (усно).**
- 7. Порівняти художні особливості романтизму і реалізму (усно).**
- 8. Дати визначення понять: напрями та течії в літературі XIX ст, реалізм; соціально-психологічна проза, роман та його різновиди.**

Читати роман Ф. Стендаля “Червоне і чорне”

Зразок

Суспільно-політичні умови розвитку літератури

означеної доби:

- революції за свободу (боротьба за незалежність, ліберальні ідеї, фемінізм);
- індустріальні революції (розвиток промисловості, урбаністична цивілізація, що змінює світогляд, цінності і формус атеїзм, позитивізм та соціалізм).

Основні риси літературного процесу XIX ст:

- формування реалізму;
- індивідуальність стилю письменників-реалістів (“відхилення”);
- виникнення натуралізму.